

*Тиждень
педагогічності вчителів
естетичного циклу*

2023-2024

Петренко О.В.

Тема: Графіка. Види графіки. Виразальні засоби графіки.

Малюнок « Осінній зорепад» 5 клас

Мета: навчальна: актуалізувати знання учнів про графіку як вид образотворчого мистецтва; навчити розрізняти види графіки та графічні засоби виконання робіт; ознайомити з технікою «штампування», «відбивання»(естамп); **розвивальна:** розвивати творчу уяву, мислення, аналізувати графічні твори; формувати уміння та практичні навички; знаходити самостійне рішення; активізувати творчу ініціативу учнів; **виховна:** виховувати зацікавленість творами графічного мистецтва, охайність під час роботи; емоційне ставлення до мистецтва.

Матеріали та інструменти: альбом, акварельні фарби, осінні листочки, пензлі, ємність для води, робоча серветка, зошит; підручник.

Зоровий ряд: репродукції графічних творів видатних митців, або презентація

Хід уроку

1. Організаційний момент

Привітання. Перевірка готовності учнів до уроку

2. Актуалізація опорних знань

Гра для залучення особистого емоційного стану «Хвилинка спостереження»

Які види образотворчого мистецтва ви знаєте?

Що таке графіка? Чим графіка відрізняється від живопису?

Які графічні матеріали вам відомі? Якими з них ви вже працювали?

Хто такий графічний дизайнер?

3. Оголошення теми й мети уроку

4. Викладення нового навчального матеріалу

(Демонстрація презентації)

У ч и т е л ь. До XV століття графіка була складовою всіх видів мистецтва, але самостійного значення набула тільки за епоху Відродження. В давнину художники малювали на папірусі, пергаменті, з XIV століття - на папері.

Графіка - це вид образотворчого мистецтва назва якого походить від грецького слова “пишу”, “дряпаю”, “малюю”.

Основними виразальними засобами в графіці є – малюнок, лінія, пляма, штрих, крапка, тон, контур, силует.

Залежно від змісту та призначення графіка поділяється на декілька видів.

Види графіки

Станкова графіка (малюнок та естамп) Малюнок – зображення виконане від руки в одному екземплярі, за допомогою виразальних засобів графіки.

Естамп (з франц. штампувати, відтискати) - вид графіки, що дозволяє тиражування, тобто отримання певної кількості повноцінних авторських екземплярів твору; відбиток на папері або твердому матеріалі, з якого потім малюнок друкують, відтискають за допомогою верстата-преса.

Книжкова графіка – друковані, тиражні книжки, газети, журнали, оформлення та створення макетів, ілюстрацій тощо.

Плакатна графіка - художній засіб переконання, інформування (написи, призови, афіші, реклама). Вона є агітаційна, видовищна, рекламна, повчально - інформаційна.

Промислова графіка - пов'язана з виробами, які ми використовуємо в побуті (етикетки на пакунках, листівки, логотипи, марки, буклети, фірмові знаки, грошові знаки і т.п.) Над створенням красивих і зручних речей працюють художники-дизайнери. Графічний дизайнер, працюють над оформленням різних упаковок для товарів, фабричними чи фірмовими знаками, грамотами, поштовими марками, афішами, театральними програмами, етикетками, іншими різноманітними виробами, необхідними в нашому житті.

Комп'ютерна графіка - це графіка, тобто зображення, які створюються, перетворюються, оцифровуються, обробляються і відображаються засобами обчислювальної техніки, включаючи апаратні і програмні засоби. Найбільш поширені із них комп'ютерна анімація, фрактальна і векторна графіка, 3D графіка.

Прикладна графіка - це вид графіки, в якому зображення отримують друкуванням, як і в гравюрі, але іншими способами. До основних технік прикладної графіки належить монотипія, диотипія, акватипія, картонна гравюра, вирізна паперова гравюра, трафаретний естамп, шовкографія, автотипія, гіпсогравюра, гратографія. На основі принципів гравюри розвинулися техніки прикладної графіки та нетрадиційні техніки. Нетрадиційні техніки: ниткографія, відбивання мильних пузирів, друк з картопляних штампів, природних форм, тканини, зім'ятого паперу і т.п.

Монотипія - один з найпростіших видів друкованої техніки. Коли фарбу від руки наносять на яку-небудь ідеально гладку поверхню, отриманий на папері відбиток буває єдиним, унікальним. За тонкістю колірних відносин він нагадує акварель. (Запис до зошита)

Виразальні засоби графіки

Мистецтво малюнку легко передати плавністю або строкатістю **лінії**, її м'якістю або твердістю, уривчастістю або безперервністю, ступінь тонкості, сухості чи товщини, жирності - все це має значення та використовується художником задля різнобічного відтворення дійсності. Лінія в змозі передати обриси предметів, їх фактуру та характер. Широко використовується у

графіці **пляма**: рівно зафарбована, різна за кольором, формі, розміру, густоті, характеру тону. Все це дозволяє плямі створити ілюзію об'єму, глибини, допомагає точніше виразити реальність. Чорно-білі малюнки не здаються однотонними, бо це пояснюється тим, що кожний колір, у тому числі й чорний, має безліч відтінків. Різниця в градації кольору від найтемнішого до найсвітлішого виражається **поняттям «тон»**. Художники відчують найтоншу градацію одного й того ж тону. Тон допомагає передати якість предмету, його об'єм та інші властивості. Однокольоровий (чорно-білий) малюнок інколи називають «тоновим».

Учитель розповідає про видатних художників-графіків (Т. Г. Шевченка та Г. І. Нарбута)

5. Фізкультхвилинка Вирівняйте осанку; посміхніться один одному; подивіться вдалечінь; подумайте про енергію творчості.

6. Практична робота

Виконання композиції «Осінній зорепад» у техніці естамп. За допомогою акварельної фарби, пензлика та осінніх листочків на папері зробити відбиток у симетричному або асиметричному порядку. Фарба накладається на зворотній стороні осіннього листка.

7. Закріплення нового матеріалу Що головне ти дізнався сьогодні на уроці? Який матеріал для тебе залишився незрозумілим? Що потрібно запам'ятати? Використання гри «Установіть правильну відповідь». Правила гри: На дошці вивішуються графічні твори. Завдання: правильно розмістити їх за видами графіки. До якого виду належить робота, створена вами сьогодні на уроці?

8. Підбиття підсумків уроку

Оцінювання дитячих, творчих робіт, усунення помилок.

9. Домашнє завдання

Дібрати зразки видів графіки; вивчити виразальні засоби графіки; підготувати графічний матеріал.

Бадуля С.В.

Виготовлення Ляльки-мотанки.

Мета: ознайомити учнів з символікою ляльки-мотанки в українській культурі, розвивати уміння роботи з тканиною; виховувати інтерес до праці народних умільців, естетичний смак.

Обладнання: демонстраційний матеріал — зразки виробів, ілюстрації із зображенням зразків, ножиці, тканина.

Хід заняття

I. Організаційний момент

Керівник гуртка перевіряє наявність в учнів необхідних матеріалів та інструментів. Повторює з дітьми правила техніки безпеки.

Вже дзвіночок пролунав —

Працювати час настав.

Тож і ви часу не гайте,

Працювати починайте.

II. Актуалізація опорних знань учнів

- Чим бавилися діти в давнину?
- З яких матеріалів виготовлялися дитячі іграшки?
- Яке значення мають ляльки-мотанки?

III. Повідомлення теми та мети заняття

Сьогодні ми познайомимося з символікою ляльки-мотанки та навчимося її виготовляти.

IV. Виклад нового матеріалу

Стародавні іграшки виготовлялися переважно з матеріалів, що зустрічалися в природі, таких як камінь, дерево, трава. Однак є знахідки ляльок, зроблених з тканини.

Дослідник Марко Грушевський (1865-1938) зазначав, що в Україні ганчір'яні ляльки були популярні серед дівчат. Навіть після одруження молодиці везли із собою ляльки, які ховали у скринях.

Мотанки або «кукли» - вузлові ляльки. Процес виготовлення називався «крутити куклу». Ляльки майстрували з домотканого полотна, пофарбованого соком буряка, бузини, пасльону тощо. Хустку, яку наповнювали ганчір'ям,

мотком ниток, крупною, травою, зав'язували так, щоб виходила кругла або циліндрична голова. У вигляді мотанки робилась також кукла, загорнутий у тонке полотно розжований хліб, яку давали замість соски немовлятам.

Мотанки не мають рук, ніг і тулуба. Виразною є лише голова. Обличчя «пусте» або з хрестом, вишитим різнокольоровими нитками так, що утворювався посередині квадрат.

Такий тип ляльок найбільше поширений у Наддніпрянщині.

На думку дослідників, мотанки не ігрові ляльки. Вони були пов'язані з обрядом плодючості й продовження роду.

В Україні ляльки чоловічої статі не робилися. А в Росії, наприклад, їх просто заміняли паличкою. Використання ляльок у вигляді цурпалки відоме у різних ритуалах багатьох народів. У деяких слов'янських народів на весіллі молодятам дарували замотані у ганчір'я колодки, що були символом плодючості.

Відгомін магічних ритуалів зустрічається у колискових піснях, зокрема, у колисанці, записаній наприкінці XIX ст. у селищі Білокуракине (тепер Луганської області):

Одна була хустина

Та й ту вкрала дівчина,

На кукли подрала,

Кукол наробила,

Кота оженила,

Дівчат подражнила.

В печі затопили

Кукли попалили.

Дослідники пов'язують ганчір'яні ляльки з культом предків. За народними віруваннями, всередині ляльки приховується ідол, дух пращура. У сусідній з Україною Воронезькій області (Росія) ляльку наповнювали попелом. Такі ляльки дарувалися молодятам на весілля. У Мордовії, де також виготовляють зольні ляльки, попіл ерзянською мовою звучить як «кулов», померти — «куломс», покійник — «улов», що вказує на часи, коли спалювали померлих. Отже лялька, у якій містилася частина попелу, виступала посередником між двома світами.

Протягом ХХ ст. мотанка поступово втратила свої магічні функції. Зокрема, за свідченнями жінок села Матусів Шполянського району Черкаської області, після Другої світової війни мотанки робились виключно для ігор. А їх обличчя діти промальовували, щоб вони були схожі на фабричні ляльки.

V. Інструктаж

Проводиться фізкультхвилинка.

VI. Практична робота

VII. Підведення підсумків уроку

Керівник разом з вихованцями обговорює вироби, визначає найбільш удалі, оцінює якість виконаної роботи. Проводиться відбір кращих робіт для виставки. Кращі роботи залишаються на виставці.

Примак М.В.

Вікторина для учнів 7-х класів “Майстри і знавці деревини”

Мета.

Навчальна. Поглибити і розширити знання, уміння, практичні навички учнів з матеріалознавства, технології деревообробки деревини з метою успішного застосування набутих навиків у самостійному житті.

Розвивальна. Розвивати творчі здібності учнів, пізнавальні інтереси, увагу, кмітливість, спостережливість.

Виховна. Виховувати акуратність, старанність при виготовленні виробів, товариське відношення до однокласників, почуття відповідальності за спільну справу, формувати позитивне ставлення до трудових професій столяра, дизайнера, верстатника.

Обладнання та інструменти: деревний матеріал, пластилін, природний матеріал, картки завдання.

Хід заходу.

Вступне слово.

В нашому рідному місті,
Споконвіку живуть-поживають
І горя не знають
Дуже працьовиті українці.

2-й ведучий.

Професіоналів серед них багато.
Вони - майстри своєї справи.
На роботу ідуть, як на свято.
Шанують люди їх талант і славу.

1-й ведучий.

Батьки і діти - сім'я єдина.
Шанувати будемо рідну Україну,
Працювати будемо завзято,
Щоб життя у нас було, як свято.

2-й ведучий.

Тож сьогодні ми вас усіх вітаємо

І від серця щирого успіхів бажаємо.
Хай щастя й радість завітає в кожен дім.
І від порога й до порога, як рушник,

Хай м'яко стелиться життєва дорога...

В конкурсі - вікторині приймають участь дві команди учнів 7-х класів. Називається цей конкурс “Майстри і знавці деревини”, де його учасники продемонструють нам свої знання, уміння і навички, здобуті на уроках трудового навчання.

Назви команд: **“Листяники” і “Хвойники”**

Оцінює конкурс журі:.....

Конкурс № 1

“Конкурс капітанів”

Представити свої команди, показати емблему.

Оцінюється в 5 балів.

Конкурс № 2

"Доміно"

Одна з команд називає деревообробний інструмент, а остання буква цього слова є початком наступного слова для іншої команди. За перемогу в цьому конкурсі команда буде нагороджена трьома балами.

Наприклад: Молоток - кутник - киянка

Конкурс № 3

“Фантазія”

Із виставленого набору букв **КУБЯСОНГЕЛИРЗАДЕРТ** скласти назви порід дерев.

Конкурс оцінюється в 5 балів.

Журі підводить підсумки конкурсів.

Конкурс № 4

«Від ремесла до творчості»

Творча роботи з природним матеріалом. Виготовити іграшки, фігурки із жолудів, каштанів, шишок, гілочок, пластиліну.

Максимальна оцінка – 5 балів.

Конкурс № 5 “Господар ”

Умова конкурсу: точно і акуратно забити цвях, вкрутити шуруп.

Максимальна оцінка конкурсної роботи – 10 балів.

Конкурс № 6 “Юний глядач ”

Умова конкурсу: назвати країну, де народилась більшість столярних інструментів і звідки пішли їх назви. (“АВСТРІЯ”)

Конкурс № 7 «Дослідники»

Розповісти про процес обробки деревини.

Максимальна оцінка конкурсної роботи - 5 балів.

Конкурс № 8 “Щасливий випадок”

Командам зачитується в швидкому темпі запитання.

Умова конкурсу: миттєва правильна відповідь на запитання – 1 бал.

1. Робоче місце столяра? (верстак)
2. Інструмент для різання деревини? (Пила)
3. Промислова частина дерева (стовбур)
4. Організація, що доглядає за лісом (лісництво)
5. Верстат для розпилювання колод вздовж (пилорама)
6. Тонкий шар деревини, з якого виготовляють фанеру (шпон)
7. Інструмент виготовлення круглих отворів (свердло)
8. Інструмент для стругання деревини (рубанок)
9. Стол. інструмент – для нанесення ліній (олівець)
10. Розкладний інструмент для вимірювання заготовок (метр)

- 11.Довбальний інструмент (долото)
 - 12.Дерево, на якому ростуть жолуді (дуб)
 - 13.Своєрідний малюнок на розрізі дерева (текстура)
 - 14.Інструмент для закручування шурупів (викрутка)
 - 15.Частина дерева з гілками (крона)
 - 16.Дерев'яний молоток (киянка)
 - 17.Які дерева на зиму, не роздягаються (хвойні)
 18. Гілка, вросла в стовбурі дерева (сучок)
 - 19.Верстат для загострювання інструменту (точило)
 - 20.Предмет для захисту очей (окуляри)
 - 21.Інструмент для відкладання кута 90о (кутник)
 - 22.Тканина чи папір з наклеєним піском (ш/Шурка)
 - 23.Документ із зображенням деталі та необхідними даними для виготовлення (креслення)
 - 24.Розчин для скріплювання деталей (клей)
- Оцінюється за кількістю набраних балів у визначений час.

Конкурс № 9

“Золоті руки ”

Конкурс на краще прислів'я та приказку про працю.

За кожне прислів'я 1 бал.

1) "Робота не вовк в ліс не втече."

2) "Без охоти нема роботи."

3) "Без труда нема плода."

4) "Вперта праця все переможе."

5) "Од роботи коні дохнуть."

6) "Працює до сьомого поту."

7) "Робить п'яте через десяте."

8) "Почав діло - роби сміло."

9) "Кінчив діло гуляй сміло."

10) "Без діла слабіє сила."

11) "Хто хоче, той може."

12) "Нероба гірше пияки."

Конкурс № 10 «Загадковий кубик»

Приготуємо 6 конвертів із запитаннями. Кинувши кубик, вибираємо за номером відповідний конверт:

№ 1. Розповісти будову лобзика.

№ 2. Будова пили.

№ 3. Будова долота.

№ 4. Будова коловороту.

№ 5. Будова викрутки.

№ 6. Будова рубанка.

Конкурс № 11 “Пісенний”

Назвати або заспівати куплет із пісні, в якій згадується про дерево якої-небудь породи.

Оцінюється за кількістю проспіваних пісень.

За одну назву – 1 бал

Журі підводить підсумки конкурсів і визначає переможців.

Дякую всіх за участь в конкурсах, всі молодці. Бажаємо перемог і успіхів!

Олег ІКАЛЬЧИК,

учитель музичного мистецтва

Ніжинської гімназії № 3

Урок музичного мистецтва в 6 класі

Тема уроку: Пісня – душа народу. Історичні пісні

Очікувані результати для учнів:

Після уроку учні :

-будуть знати: поняття «історичні пісні», жанр інтродукції до опери на прикладі музики М. Лисенка;

- **будуть уміти:** спостерігати за інтонаційним розвитком музичних образів; виразно виконувати музичні твори; відчувати єдність із музичним образом пісні; аналізувати-інтерпретувати музичні твори, давати характеристику засобам виразності історичних пісень;

-**навчатися:** висловлювати власне враження від прослуханих творів, пояснювати значення народної пісні у житті людини й народу в цілому.

Навчально – методичне забезпечення уроку: підручник, музичний інструмент баян, мультимедійна презентація, портрети М. Лисенка,

М. Чурай, ілюстрації до музичних творів.

Тип уроку: комбінований урок.

Музично-дидактичний матеріал:

Українська народна пісня «Чи не той то Омелько»;

Українська народна пісня «Засвіт встали козаченьки»;

М. Лисенко. Інтродукція з опери «Тарас Бульба»;

«Козацькому роду нема переводу» сл. М.Ваньо і П.Карся.

Існoвні поняття для засвоєння: історичні пісні, інтродукція, кобза, кобзарі.

Епіграф до уроку:

«Пісня ні в добру, ні в злу годину

не покидає людину»

Українське прислів'я.

Хід уроку

1. Організаційний етап уроку.

Вхід учнів до класу (кабінету музичного мистецтва) під звучання української народної пісні «Засвіт встали козаченьки».

Музичне вітання. Виконання поспівки.

2. Актуалізація опорних знань учнів, музичного досвіду учнів.

Коли пісні мого краю

пливуть у рідних голосах,
мені здається, що збираю
цілющі трави я в лугах.

- Ці прекрасні рядки присвятив рідній пісні український поет Максим Рильський.

- Поміркуйте, чому поет порівнює народні пісні з цілющими травами?
- Що відображено в піснях українського народу?
- Які види народних пісень вам уже відомі? (ліричні, весільні, колискові, жартівливі, сатиричні, календарно-обрядові).
- За змістом пісні визначте до якого виду вона належить?

Музична вікторина:

«Щедрик» (щедрівка)

«Ой на Івана, тай на Купала» (купальська)

«Ой сивая та і зозуленька» (щедрівка)

«Вийшли в поле косарі» (жниварська)

«Вийди, вийди, Іванку» (веснянка)

«Ой у вишневому саду» (лірична)

«Гойда, гойда, гой, ніченька іде» (колискова)

- На попередньому уроці ми вивчили українську народну пісню «Чи не той то Омелько», до якого виду пісень вона належить? (жартівлива).

3. Повторення виконання української народної пісні «Чи не той то Омелько» із музично-ритмічним супроводом.

4. Вивчення нового матеріалу. Бесіда про історичні пісні.

В піснях і труд, і даль походу,
і жаль, і усміх, і любов,
і гнів великого народу,
і за народ пролита кров.

- Український народ славиться також піснями, в яких розповідається про важливі події або відомих народних героїв. Це історичні пісні. Вони присвячені видатним історичним подіям або героям української історії. Таких сторінок у житті українського народу дуже багато. Найдавніші пісні пов'язані з добою

козаччини, в яких оспівують українських козаків-патріотів, називаються козацькі.

- До історичних пісень належать пісні бойової слави, пісні Січових Стрільців, воїнів УПА. І, звичайно, в історичній пам'яті народу назавжди залишаться пісні сьогодення. Це пісні Майдану Незалежності (пісні Небесної Сотні) і пісні воїнів АТО.

- Сьогодні ми більш детально зупинимося на піснях доби козаччини, на козацьких піснях.

Музичний словничок

- Історичні пісні – твори, присвячені історичним подіям або героям української історії.

- Козацькі пісні – пісні пов'язані з добою козаччини, оспівують українських козаків-патріотів.

- Кобзарі – українські народні співці, які супроводжували свій спів грою на кобзі або бандурі.

- Козаки не могли жити без доброї пісні, без музики. Вони грали на бубнах і трубах, але найчастіше – на бандурах і кобзах. За часів козаччини на Україні було багато кобзарів – співців-мандрівників, яких осліпили вороги в неволі. Та навіть незрячими вони зберігали свій дух, брали активну участь у національно-визвольних рухах. Мандруючи Україною, кобзарі в думах і піснях оспівували доблесть і славу героїв, красу рідного краю. Нерідко їхніми поводириями були діти, підлітки.

- Чи відома вам пісня, під музику якої ви зайшли у музичний кабінет? Чи знаєте ви, хто є автором цієї пісні?

- За переказами, пісню «Засвіт встали козаченьки» склала славетна українська піснярка Маруся Чурай. Згідно з легендою, вона народилася в Полтаві у 1625 році. Марусю вважають авторкою низки пісень, які набули такої популярності, що стали справді народними. Серед них – «Віють вітри, віють буйні», «В кінці греблі шумлять верби», «Грицю, Грицю, до роботи» та інші.

Про Марусю Чурай відома поетеса Ліна Костенко написала так:

Це дівчина не просто так Маруся.

Це голос наш. Це пісня. Це душа.

Коли в похід виходила батава,

Її піснями плакала Полтава.

- Створена як лірична, наспівна, вона так припала до серця козакам, що поступово перетворилася на маршову, похідну пісню. Навіть її перший рядок інколи звучить: «Засвистали козаченьки». Як і більшість народних творів, пісня «Засвіт встали козаченьки» має кілька варіантів.

- Мелодію цієї пісні як символ козацької мужності та слави використовували у своїх творах багато українських композиторів.

- Адже українські пісні надзвичайно мелодійні та виразні, щирі, проникливі, веселі, дотепні... Можливо, тому вони надихають на творчість митців різних країн, змінюються, оновлюються і дістають «друге життя» в інших музичних жанрах.

5. Розв'язування ребусів (робота в групах).

Розгадайте ребуси (кожна група по одному ребусу) і ви дізнаєтеся у яких жанрах найчастіше дістають «друге життя» народні пісні (варіації, симфонія, опера, концерт, обробка).

- Чим же передусім вабила так народна пісня діячів культури?

На це лаконічно й чітко відповів В.Короленко: « В пісні правда – як золото, що ніколи його іржа не їсть».

- Одним із таких митців був і М. Лисенко, славетний український композитор, фольклорист, засновник української класичної музики. Упродовж усього життя він збирав український пісенний фольклор, творчо застосовував його у власній музиці, сягнувши справжніх духовних вершин українського народу.

- Як називають людей, які займаються збиранням фольклору? (фольклористи)

- Лисенко започаткував, використовуючи народні пісні, жанр дитячої опери, написавши для дітей музичні казки «Зима і Весна», «Пан Коцький» і, звичайно, відому вам усім дитячу оперу «Коза Дереза».

У спадщині митця є опери «Наталка Полтавка», «Різдвяна ніч», «Тарас Бульба» та інші, де він використовує також українські народні пісні.

- Сьогодні ми послухаємо фрагмент опери «Тарас Бульба».

- Цей твір – вершина оперної творчості Миколи Лисенка, неоціненний внесок у скарбницю українського оперного мистецтва. У ній відображено героїчну боротьбу українського народу проти поневолювачів, утілено характери, звичаї, обряди, побут народу.

- Опера починається невеликим вступом (увертюрою), який іще називають інтродукцією. Виконує увертюру симфонічний оркестр. Увертюра може звучати як окремий музичний твір.

Музичний словничок:

Опера – це найскладніший музичний жанр, у якому поєднуються поряд із музикою та літературою елементи хореографії, театрального й образотворчого мистецтва.

Інтродукція – невеликий оркестровий вступ до опери, балету, кантати чи кінофільму.

6. Слухання інтродукції до опери М. Лисенка «Тарас Бульба».

7. Робота в групах.

- А тепер об'єднаємося в групи, і після прослуховування увертюри кожна група відповість на запитання:
- Який характер музики увертюри? Чи змінювався характер?
- Зі скількох епізодів (тем) складається увертюра?
- В якому епізоді відчувається інтонація українських народних пісень? (II тема).
- Якого характеру набула III тема пісні «Засвіт встали козаченьки»? (маршового).
- Визначте короткий зміст інтродукції за допомогою слів-підказок?

8. Вокально-хорова робота.

Народна пісня... Не страшний їй час!

У ній звучання рідні й позитивні.

Вона живе у кожному із нас,

Мабуть-таки, на генетичнім рівні.

- Слухання пісні М. Балеми, М. Ваньо і П. Карася «Козацькому роду нема переводу» у виконанні учасниць хорового колективу «Віночок Діви Марії».
Бесіда за прослуханою піснею.

- Про що розповідається у пісні?
- Чи можна пісню, яка написана сучасними авторами, назвати козацькою?
- Яка форма побудови пісні?
- Що спільного між піснею «Засвіт встали козаченьки» і «Козацькому роду нема переводу»?
- Яке значення мають історичні пісні у житті кожного українця?

- Чи повинні ми знати і вивчати народні пісні?

Розучування 1-го куплету пісні, робота над чистотою інтонування та звукоутворенням.

9. Підсумок уроку. Рефлексія

- Яка музика звучала сьогодні на уроці?
- Яка народна пісня використана в опері М. Лисенка «Тарас Бульба»?
- Які види мистецтва поєднуються в опері?
- Як називається вступ до опери?
- Який оркестр виконує увертюру?

10. Домашнє завдання. Слухати історичні пісні за вибором.